

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ HƯƠNG LY

**NGHIÊN CỨU, TRIỂN KHAI DẠY HỌC KẾT HỢP
(BLENDED LEARNING) MÔN ĐỊA LÍ LỚP 10
Ở MỘT SỐ TRƯỜNG THPT TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn với tiêu đề “ *Nghiên cứu triển khai dạy học kết hợp (Blended learning) môn Địa lí lớp 10 ở một số trường THPT tỉnh Thái Nguyên*” hoàn toàn là kết quả nghiên cứu của chính bản thân tôi và chưa được công bố ở bất kỳ công trình nghiên cứu nào của người khác. Trong quá trình thực hiện luận văn, tôi đã thực hiện nghiêm túc các quy tắc đạo đức nghiên cứu; các kết quả trình bày trong luận văn là sản phẩm nghiên cứu khảo sát của riêng cá nhân tôi; tất cả các tài liệu tham khảo sử dụng trong luận văn đều được trích dẫn tường minh, đúng theo quy định.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về tính trung thực của số liệu và các nội dung trong luận văn của mình.

Thái Nguyên, tháng 06 năm 2017

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Hương Ly

**XÁC NHẬN
CỦA KHOA CHUYÊN MÔN**

**XÁC NHẬN
CỦA GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN**

PGS. TS. Đỗ Vũ Sơn

LỜI CẢM ƠN

Luận văn tốt nghiệp cao học được hoàn thành tại Đại học Sư phạm Thái Nguyên. Có được bản luận văn tốt nghiệp này, tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới đến trường Đại học Sư Phạm, khoa Địa lí, phòng Đào tạo. Đặc biệt là PGS.TS. Đỗ Vũ Sơn đã trực tiếp hướng dẫn dìu dắt, hướng dẫn tận tình trong suốt quá trình triển khai nghiên cứu và hoàn thành đề tài ***“Nghiên cứu triển khai dạy học kết hợp (Blended learning) môn Địa lí lớp 10 ở một số trường THPT tỉnh Thái Nguyên”***.

Xin chân thành cảm ơn các Thầy, Cô giáo - Các nhà khoa học đã trực tiếp giảng dạy truyền đạt những kiến thức khoa học chuyên ngành Lí luận và Phương pháp dạy học địa lí cho bản thân tác giả trong những năm tháng qua.

Xin chân thành cảm ơn ban giám hiệu, các thầy cô giáo và các em học sinh đã giúp đỡ nhiệt tình tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả tiên hành thực nghiệm luận văn.

Xin chân thành cảm ơn các anh chị học viên, đặc biệt là các thành viên trong nhóm hướng dẫn đã góp ý, phê bình, nhận xét để tác giả hoàn thiện luận văn của mình.

Xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè đã động viên về mặt tinh thần, vật chất, tạo điều kiện thuận lợi để tác giả hoàn thành tốt luận văn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 06 năm 2017

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Hương Ly

MỤC LỤC

	Trang
Trang bìa phụ	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các từ viết tắt	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục các hình.....	vi
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA DẠY HỌC KẾT HỢP MÔN ĐỊA LÍ LỚP 10	11
1.1. Hình thức tổ chức dạy học	11
1.1.1. Khái niệm về hình thức tổ chức dạy học	11
1.1.2. Phân loại hình thức tổ chức dạy học	11
1.1.3. Hình thức tổ chức dạy học có hỗ trợ của Công nghệ thông tin và truyền thông	12
1.2. Tổng quan về Đào tạo trực tuyến.....	13
1.2.1. Khái niệm về đào tạo trực tuyến.....	13
1.2.2. Các thành phần của Đào tạo trực tuyến	15
1.2.2. Ưu điểm và nhược điểm của đào tạo trực tuyến.....	17
1.3. Dạy học kết hợp (Blended learning).....	18
1.3.1. Khái niệm dạy học kết hợp	18
1.3.2. Các phương án dạy học kết hợp.....	19
1.3.3 Đặc điểm của dạy học kết hợp.....	20
1.4. Đặc điểm chương trình Địa lí 10	21
1.4.1. Mục tiêu của chương trình Địa lí 10	21
1.4.2. Cấu trúc, nội dung chương trình Địa lí 10	21
1.5. Tâm sinh lí của học sinh THPT lớp 10	23
1.6. Thực trạng về dạy học địa lí ở trường THPT Phú Bình và THPT Nguyễn Huệ tỉnh Thái Nguyên.....	23

1.6.1 Trường THPT Phú Bình	23
1.6.2. Trường THPT Nguyễn Huệ	25
Tiểu kết chương 1	27
Chương 2: XÂY DỰNG, TRIỂN KHAI DẠY HỌC KẾT HỢP MÔN ĐỊA LÍ LỚP 10	28
2.1. Yêu cầu, nguyên tắc, công cụ xây dựng triển khai dạy học kết hợp	28
2.1.1. Các yêu cầu và nguyên tắc xây dựng, triển khai dạy học kết hợp....	28
2.1.2. Các công cụ xây dựng và triển khai dạy học kết hợp.....	30
2.2. Quy trình xây dựng dạy học kết hợp	36
2.3. Phân tích khả năng dạy học kết hợp trong chương trình địa lí lớp 10..	38
2.4. Thiết kế bài giảng dạy học kết hợp.....	39
Tiểu kết chương 2	59
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	60
3.1. Mục đích thực nghiệm	60
3.2. Nguyên tắc tiến hành thực nghiệm	60
3.3. Nhiệm vụ thực nghiệm.....	61
3.4. Đối tượng thực nghiệm.....	61
3.5. Nội dung thực nghiệm	61
3. 6. Quy trình thực nghiệm.....	62
3.6.1. Thời gian thực nghiệm.....	62
3.6.2 Chọn trường thực nghiệm	62
3.6.3 Chuẩn bị thực nghiệm.....	62
3.6.4. Kế hoạch dạy học thực nghiệm.....	66
3.6. Đánh giá kết quả thực nghiệm	68
3.7. Nhận xét kết quả thực nghiệm	72
Tiểu kết chương 3	72
KẾT LUẬN	74
TÀI LIỆU THAM KHẢO	76
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Từ đầy đủ
BL	Blended Learning
CAS	Hệ thống xây dựng nội dung bài giảng
CNTT&TT	Công nghệ thông tin và truyền thông
CBGV	Cán bộ giáo viên
ĐTTT	Đào tạo trực tuyến
eXe	E-Learning XHTML Editor
GD&ĐT	Giáo dục và đào tạo
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
LCMS	Hệ thống quản lý nội dung học tập trực tuyến
LMS	Hệ thống quản lý học tập trực tuyến
Moodle	Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment
PPDH	Phương pháp dạy học
SCORM	Gói bài giảng
SGK	Sách giáo khoa
THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1. Cơ sở vật chất, thiết bị dạy học trường THPT Phú Bình	25
Bảng 1.2 Cơ sở vật chất, thiết bị dạy học trường THPT Nguyễn Huệ.....	26
Bảng 2.1. Danh sách iDevice trong eXe	32
Bảng 2.2. Phân tích khả năng dạy học trực tuyến trong chương trình Địa lí lớp 10.	39
Bảng 3.1. Thống kê các bài dạy thực nghiệm.....	62
Bảng 3.2. Trường, giáo viên tham gia thực nghiệm	62
Bảng 3.3. Trường, lớp và học sinh tham gia thực nghiệm	63
Bảng 3.4. Kiểm tra đánh giá chất lượng đầu vào lớp đối chứng và lớp thực nghiệm tại trường THPT Phú Bình; trường THPT Nguyễn Huệ	64
Bảng 3.5. Kế hoạch chuẩn bị dạy học thực nghiệm sư phạm.....	66
Bảng 3.6. Kết quả kiểm tra tại lớp đối chứng và lớp thực nghiệm trường THPT Phú Bình và trường THPT Nguyễn Huệ.....	69

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 1.1. Mô hình E – Learning	14
Hình 1.2. Hệ thống quản lý học tập trực tuyến.....	16
Hình 1.3. Các mức độ học tập kết hợp.....	19
Hình 3.1. Biểu đồ so sánh tần số xuất hiện điểm kiểm tra cuối học kì.....	71

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Chúng ta đang sống trong thời đại thông tin và công nghệ thông tin (CNTT) đã được ứng dụng vào hầu hết các lĩnh vực trong cuộc sống. Trong giáo dục, công nghệ thông tin – truyền thông đã được đưa vào ứng dụng trong cả công tác quản lý, giảng dạy và học tập; CNTT ngày nay vừa là một môn học, vừa là một công cụ hỗ trợ giảng dạy và học tập hiệu quả trong nhà trường.

Vai trò, tầm quan trọng và hiệu quả của ứng dụng CNTT trong dạy học đã được chứng minh bằng thực tiễn giáo dục trong và ngoài nước những năm qua, nó cho thấy việc ứng dụng CNTT trong giảng dạy và học tập là xu thế tất yếu của giáo dục. Đổi mới phương pháp dạy học bằng CNTT là một chủ đề lớn được UNESCO đưa ra thành chương trình của thế kỷ XXI và *“dự đoán sẽ có sự thay đổi nền giáo dục một cách căn bản vào đầu thế kỷ XXI do ảnh hưởng của CNTT”*[8]. Các nhà giáo dục Việt Nam được khuyến khích ứng dụng CNTT hợp lý ở tất cả các cấp học và các môn học [10].

Chỉ thị 29/2001/CT- BGD&ĐT của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo cũng đã nêu rõ: *“Đối với giáo dục và đào tạo, công nghệ thông tin có tác động mạnh mẽ, làm thay đổi phương pháp, phương thức dạy và học. Công nghệ thông tin là phương tiện để tiến tới một xã hội học tập”*. tạo bước đột phá về ứng dụng CNTT trong giáo dục và tạo tiền đề phát triển ứng dụng CNTT trong những năm tiếp theo.[1]

Theo thời gian, với sự phát triển của khoa học công nghệ, nhiều hình thức đào tạo mới ra đời với sự hỗ trợ ngày càng cao của công nghệ hiện đại. Trong đó, sự xuất hiện mạnh mẽ của công nghệ thông tin và truyền thông đã và đang mang lại nhiều lợi thế cho dạy học. Các hình thức đào tạo tiên tiến ra đời như đào tạo trên máy tính (Computer Based Training); đào tạo dựa trên dịch vụ World Wide Web (Web Based Training) mà đỉnh cao là hình thức học điện tử - đào tạo trực tuyến, thuật ngữ của nó là *“Elearning”*. Trong lĩnh vực

giáo dục và đào tạo, các hình thức đào tạo e-learning được nhắc đến như một phương thức đào tạo cho tương lai, hỗ trợ đổi mới nội dung cũng như phương pháp dạy và học. E-learning thay đổi cách thức dạy và học mọi lúc, mọi nơi, theo tốc độ và khả năng tiếp thu. Trong dạy học Địa lí việc đưa các phương pháp dạy học trên mạng hiện nay như blog, chat room, e - mail, website,... cũng khá phổ biến, tuy nhiên cũng chưa thực sự mang lại hiệu quả bởi vì các hình thức chỉ mang tính chất hỗ trợ người học, chưa đưa ra cơ sở xây dựng mô hình học qua mạng cụ thể cho học sinh. Không thể phủ nhận vai trò của việc dạy học truyền thống, chính vì vậy cần phải có phương án dạy kết hợp một cách linh hoạt cụ thể cả về phương tiện lẫn nội dung học tập.[11]

Trong những năm gần đây, ngành giáo dục tỉnh Thái Nguyên cũng đã tích cực triển khai nhiệm vụ CNTT theo hướng dẫn của bộ GD & ĐT [8]. Trong đó trường THPT Phú Bình và trường THPT Nguyễn Huệ có đầy đủ điều kiện về đội ngũ GV, HS, cơ sở vật chất kỹ thuật... để triển khai những hình thức dạy học mới – đào tạo trực tuyến. Tuy nhiên cũng như các trường THPT khác trong toàn tỉnh việc dạy – học còn mang tính thụ động, chưa có sự kết hợp hiệu quả, linh giữa hai hình thức dạy học là đào tạo trực tuyến với dạy học trực tuyến. Vì vậy cần phải có một phương án khác để giải quyết vấn đề trên nhằm giúp HS bắt kịp với xu hướng học tập hiện đại, lĩnh hội nhiều tri thức mới.

Vì những lý do trên, tác giả đã tiến hành thực hiện đề tài: **“Nghiên cứu triển khai dạy học kết hợp (Blended learning) môn Địa lí lớp 10 ở một số trường THPT tỉnh Thái Nguyên”**.

2. Mục đích nghiên cứu

Sử dụng hình thức tổ chức dạy học kết hợp (*Blended learning*) trong dạy học môn Địa lí lớp 10 ở một số trường trung học phổ thông tỉnh Thái Nguyên nhằm tối ưu hóa các hình thức dạy học, đảm bảo đạt hiệu quả cao trong dạy học môn địa lí 10 THPT, từ đó ứng dụng cho nhiều môn học khác;